

**รูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงาน
ศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้^{1*}**

**A Model Development Activities, Moderate Class
More Knowledge of Students in upper Secondary
Education: the Creation of Works of Art from
Natural Materials Waste.**

สมรุต หรุจันทร¹ ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์² ศักดิ์ชัย สิกขา³

Somroot Harujun¹ Siripen Attapiboon² Sakchai Sickha³

¹นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โทรศัพท์ 098-6672373 Email: somroot2016@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะศิลปะประยุกต์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติ
เหลือใช้ กลุ่มตัวอย่างคือ ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม
ข้อมูลคือแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการพัฒนากิจกรรม
การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรม
จากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้รูปแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ประกอบด้วย 8 กิจกรรม
แต่ละกิจกรรมมี 8 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดของกิจกรรม 2) ภาพกิจกรรม 3) ความหมาย
ของกิจกรรม 4) เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม 5) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม 6) ขั้นตอนการปฏิบัติ
กิจกรรม 7) สิ่งที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม 8) การประเมินผลกิจกรรมจากการประเมินของ

^{1*} บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต เรื่องรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา
รู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและเป็นไปได้มากที่สุดและความพึงพอใจของนักเรียนและครูหลังทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการพัฒนา, การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้, งานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติ
เหลือใช้

ABSTRACT

The research aims to develop model development activities, moderate class more knowledge of students in upper Secondary education: the creation of works of art from natural materials waste. The sample consisted of 360 participants including teachers, parents, students and director of education of school under secondary education service area office 29. The research instruments were questionnaire and in-depth interview. Data collected were analyzed by means, standard deviation, and content analysis. The research findings were as follows: The developed model was 8 activities in the creation of works of art from natural materials waste comprised 8 elements 1) The concept of activities 2) Image of activities 3) Definition of activities 4) The time spent on the activities 5) The purpose of activities 6) Steps to Practice of activities 7) Articles used in the activities and 8) Evaluation of activities. The model yielded the suitability at the highest level and the possibility at a highest level. The satisfaction of students and teachers from model implementation at a highest level.

Keywords : Model Development, moderate class more knowledge, Art from Natural Materials Waste

บทนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสว่า “การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป” ทรงมีพระราชดำริให้น้องค์ 4 แห่งการศึกษา (พุทธศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา) และหัวใจนักปราชญ์ (สุตะ-การฟัง, จินตะ-การคิด, ปุจฉา-การถาม, และลิขิต-การเขียน) มาใช้ในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558 : 1) ได้น้อมนำพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาใช้ในโรงเรียนตามนโยบายการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของรัฐบาล อย่างเป็นรูปธรรม

“การศึกษา” คือหัวใจสำคัญของทุกองคาพยพแห่งการพัฒนาประเทศ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรของชาติให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถหยั่งยืนได้อย่างสง่างามในประชาคมโลก การวางรากฐานของระบบการศึกษาและโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มั่นคง ยั่งยืน จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการสร้างคนอนาคตที่มีคุณภาพ ให้มีความรู้ มีความสามารถ มีงานอาชีพมั่นคง กอปรด้วยสมรรถนะที่สามารถแข่งขันได้จริงในประชาคมโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2555 : 82) จากผลการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร ผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า 1) คุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งผลการสอบระดับชาติ (O-NET) และผลการสอบ PISA ทั้ง ๆ ที่โรงเรียนใช้เวลาจัดการเรียนการสอนมากขึ้นถึง 8 ชั่วโมงต่อวัน 2) เด็กคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่ได้ขาดทักษะชีวิตเรียนวิชาการมากกว่าการให้เรียนรู้ด้วยตัวเอง 3) เด็กนักเรียนมีภาระงาน การบ้านมากเกินไปหรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้าน 4) เด็กเครียดและต้องเรียนพิเศษมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2558 : 1-2)

กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มดำเนินการวางแผนทางการบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ (Moderate Class More Knowledge)” มาตั้งแต่สมัยพลเรือเอก อนุศักดิ์ พิพัฒน์นาคัย ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จนกระทั่งมีการหารือและดำเนินการตามแผนมาเป็นระยะ พบว่ามี 4 เรื่องหลักที่จะต้องดำเนินการที่เป็นปัญหาเพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์ ได้แก่ 1) ปัญหาหลักสูตร การปรับโครงสร้างเวลาเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใหม่ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ในช่วงเวลาที่เหลือ 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 2) ปัญหากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยมีรูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมนอกห้องเรียน แบ่งเป็น 3 หมวด คือสร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้ การสร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม และการสร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต 3) ปัญหาการวัดและประเมินผล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินทางวิชาการ และการประเมินความสุขของนักเรียน ผู้ปกครอง และครู 4) ปัญหาการทบทวนหลังการปฏิบัติ (AAR) เพื่อประมวลและรวบรวมปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ จากการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทุกกลุ่มมาทบทวน ปรับปรุง แก้ไข ในการวางแผนดำเนินโครงการในปีการศึกษาต่อไปตลอดจนมีการศึกษารูปแบบการจัดการของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อขยายไปยังโรงเรียนที่เหลืต่อไปด้วย (นวรรตน์ รามสูตบัลลังก์ โรหิตเสถียร 2558 : 1)

การสร้างสรรค์งานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ในห้องถิ่น เกิดจากจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์เป็นการดำเนินไปในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏมาเป็นความสามารถทางสติปัญญาแบบหนึ่ง ที่จะคิดได้หลายทิศทางหลากหลายรูปแบบ โดยไม่มีขอบเขต อันจะนำไปสู่กระบวนการคิดเพื่อสร้างสิ่งแปลกใหม่ให้เกิดหรือเพื่อการพัฒนาของเดิมที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้นทำให้เกิดผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตนเป็นตัวของตัวเอง

จากการดำเนินงานตามนโยบาย ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้มาระยะหนึ่งพบปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ยังไม่ตอบโจทย์เป้าหมายของโครงการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาข้อสรุปว่าการที่เด็กนักเรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนเองชอบและถนัดจะทำให้เกิดความสุขในการเรียน กระตือรือร้นที่จะชวนขยายเรียนรู้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนา กิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้เพื่อเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์และสร้างความสุขให้แก่ผู้เรียน ตอบโจทย์โครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาล สามารถสร้างสรรค์และสามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม รวมถึงมีความสามารถในการพัฒนาดนพัฒนาสังคม พัฒนาประเทศ และรวมถึงพัฒนาโลกที่เราอยู่ให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับมนุษย์มากที่สุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 29

รูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้
สมรุต หรุจันท์, ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์, ศักดิ์ชาย ลิกขา

2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

3. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

มุ่งศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเริ่มจากการศึกษานโยบายการศึกษาของชาติที่ส่งผลต่อการกำหนดหลักสูตรมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และหลักสูตรที่ว่านี้ก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และเป็นที่มาของนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่ต้องร่วมกับการใช้นโยบายการศึกษาของชาติและการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร จากนั้นนโยบายจึงนำไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมศิลปะอย่างสร้างสรรค์กับการเรียนรู้ ส่งผลให้เป็นรูปแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ที่จะนำไปสู่นโยบายการศึกษาของชาติต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 29 แบ่งเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณและการศึกษาในเชิงคุณภาพดังนี้

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 29 ในเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จังหวัดอุบลราชธานีและอำนาจเจริญ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบและแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของ Likert หาคุณภาพโดยนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง .60-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 29 ในเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ตัวแทนครู และผู้บริหารจากโรงเรียนเชิงอินพิทยาคาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุบลราชธานี โรงเรียนกุดข้าวปุ้นวิทยา โรงเรียนโขงเจียมวิทยาคม โรงเรียนวารินชำราบ โรงเรียนขามนาหวาวิทยาคม โรงเรียนน้ำปลีกศึกษา โรงเรียนดงสว่างวิทยา จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้คือการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นของสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน และปัญหาการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา

การนำเสนอรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้เป็นการนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 ร่วมกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาจัดทำเป็นร่างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้เป็นการสร้างแผนการจัดการดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ศิลปกรรมจากเศษวัสดุธรรมชาติ ซึ่งมีที่มาจากนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนแนวทางการปฏิรูปการศึกษา คือการปรับลดเวลาเรียนของเด็กให้น้อยลงเป็นการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยให้สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐานพิจารณาปรับลดเวลาเรียนของบางรายวิชาให้น้อยลง แต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาวิชาหลักที่เด็กควรเรียนรู้ รูปแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน

ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา

แบ่งเป็นการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและผลการประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

3.1 การประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำร่างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้จำนวน 12 คนประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของกลุ่มเป้าหมายคือครูและนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนโขงเจียม จำนวนทั้งสิ้น 210 คน ประกอบด้วยครูจำนวน 10 คน และนักเรียนจำนวน 200 คนเครื่องมือที่ใช้การประเมินผลจากการทดลองใช้รูปแบบฯ ครั้งนี้คือแบบประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนหลังทดลองใช้กิจกรรม “การสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติที่เหลือใช้” ทั้ง 8 กิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 29 พบว่า

1.1 ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50, S = 0.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่ว่า O-NET, ผลสอบ PISA อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.83, S = 0.37$) ส่วนปัญหาเด็กขาดความตระหนักในคุณค่าของตน คือ ไม่รู้ว่าตนชอบอะไร ต้องการอะไรมีความสามารถอะไรและมีเป้าหมายอย่างไร อยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.33, S = 0.82$)

1.2 ปัญหาการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติในโรงเรียนสำนักงานเขตมัธยมศึกษา 29 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52, S = 0.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาการออกแบบกิจกรรมเนื้อหาการสอนยังไม่ทำให้ผู้เรียน ส่วนใหญ่เกิดทักษะการสื่อสาร เพราะยังอ่อนพูดภาษาต่างประเทศยังไม่ได้ อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.72, S = 0.45$) ส่วนปัญหาโรงเรียนต้องปรับเวลาเรียนให้เร็วขึ้น เด็กอยู่ไกลมาเรียนไม่ทันเวลา จัดตารางเวลาเกินไปในเวลารับประทานอาหารกลางวัน อยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.33, S = 0.75$)

1.3 ความต้องการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83, S = 0.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความต้องการให้ครูเป็นผู้สอนต้องปรับตนเอง เช่น ควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายและเป็นการประเมินตามสภาพจริง และความต้องการกิจกรรมที่ใช้สำหรับการดำเนินการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ควรมุ่งเพิ่มพูน ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหา การทำงาน เป็นทีม สร้างเสริมคุณลักษณะค่านิยมที่ดีงาม และความมีน้ำใจต่อกัน อยู่ในระดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.89, S = 0.31$) ส่วนความต้องการกิจกรรม ที่ทำให้ สุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้องและมีกิจกรรมการออกกำลังกายที่เหมาะสม รวมทั้งความสะอาด สุขาภิบาล อยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 4.69, S = 0.46$)

1.4 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของนักเรียนมัธยมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา 29 ในเชิงคุณภาพมีความสอดคล้องกับการศึกษาในเชิงปริมาณ ซึ่งพบว่า ปัญหาของสภาพการเรียนรู้การสอนหลัก ๆ มาจากการเน้นความรู้เชิงวิชาการมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการใช้ชีวิต การแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์ไม่เป็น ส่วนการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัตินั้น พบว่าปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ครูผู้สอนไม่สามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้ตามนโยบายของรัฐบาล และไม่ตอบสนองความต้องการของเด็กนักเรียนเนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้

รูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ ประกอบด้วยกิจกรรมการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้จำนวน 8 กิจกรรม ได้แก่ 1) “พบเธอที่จันทบุรี/ภาพผลไม้” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “พบเธอที่จันทบุรี” ที่สื่อออกมาด้วยภาพผลไม้ โดยการกำหนดรูปร่างลักษณะพื้นผิวแสงเงาให้ปรากฏบนพื้นระนาบสร้างให้เกิดภาพลวงตาในส่วนของความลึก 2) “เข้าวัดฟังธรรม/ภาพดอกไม้” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “เข้าวัดฟังธรรม” ที่สื่อออกมาด้วยภาพดอกไม้ โดยการกำหนดรูปร่างลักษณะพื้นผิวแสงเงาให้ปรากฏบนพื้นระนาบ สร้างให้เกิดภาพลวงตาในส่วนของความลึก 3) “ชนบทไทยไปบ้านปู่/ภาพทิวทัศน์นา” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “ชนบทไทยไปบ้านปู่” ที่สื่อออกมาด้วยภาพทิวทัศน์นา ที่มีองค์ประกอบของภาพคือ พุ้งนา ป่าเขา ต้นไม้ ดอกไม้ น้ำตกและแม่น้ำลำธาร โดยมีท้องฟ้า คนและสัตว์เป็นส่วนประกอบและมีการแสดงอารมณ์ความรู้สึกภายในผลงานตามประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ 4) “ไปเที่ยวทะเลกันมัย/ภาพทิวทัศน์ทะเล” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “ไปเที่ยวทะเลกันมัย” ที่สื่อออกมาด้วยภาพทิวทัศน์ทะเล มีองค์ประกอบของภาพคือ ท้องฟ้า เกาะ ภูเขา ทะเลและเรือ โดยมีคน อาคารบ้านเรือน และธรรมชาติอื่น ๆ เช่น โขดหิน ชายหาด สะพานปลา นก บ้านชาวประมง เป็นส่วนประกอบช่วยเสริมเพื่อแสดงบรรยากาศของภาพให้ดูมีชีวิตชีวา 5) “จับคู่ดูแลกัน/ภาพสัตว์” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “จับคู่ดูแลกัน” ที่สื่อออกมาด้วยภาพสัตว์ โดยการถ่ายทอดลีลา ช่วงท่าทีที่สื่อถึงความรู้สึกมีชีวิตชีวาตามธรรมชาติของสัตว์ 6) “ออกพรรษามาอุบล/ภาพประติมากรรมไทย” เป็นการสร้าง

งานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “ออกพรรษามาอูบล” ที่สื่อออกมาด้วยภาพประติมากรรมไทย เป็นภาพประติมากรรมไทยประเภทหุ่นสูง ที่แสดงการเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความงามของธรรมชาติและคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ 7) “ต คน ค ควาย/ภาพวัฒนธรรมไทย” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “ต คน ค ควาย” ที่สื่อออกมาด้วยภาพวัฒนธรรมไทย โดยการแสดงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย ตั้งแต่วิถีการกินอยู่ ความเชื่อและการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ รวมทั้งการแสดงความสุขทางใจในการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรม 8) “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน/ภาพวิถีชีวิตชนบทไทย” เป็นการสร้างงานศิลปกรรมภายใต้แนวคิด “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน” ที่สื่อออกมาด้วยภาพวิถีชีวิตชนบทไทย โดยการแสดงภาพชาติพันธุ์ที่มีอยู่อย่างหลากหลายในสังคมไทย แสดงออกถึงความเชื่อมโยงช่วยเหลือกันในกลุ่มเครือญาติและขยายออกไปในชุมชนที่เป็นชุมชนเกษตรกรรมและนับถือพระพุทธศาสนา

ในแต่ละรูปแบบของกิจกรรมมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดของกิจกรรม เป็นการกำหนดถึงสิ่งที่กิจกรรมนั้น ๆ ต้องการสื่อออกมา 2) ภาพกิจกรรม เป็นงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ที่แสดงออกถึงแนวคิดของกิจกรรม 3) ความหมายของกิจกรรม เป็นการอธิบายถึงลักษณะของภาพ เช่น องค์ประกอบของภาพ การกำหนดรูปร่าง รูปทรงและลักษณะพื้นผิว รวมทั้งการแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกภายในผลงานตามประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ 4) เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมงในช่วงของกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ 5) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่านักเรียนจะได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมนั้น ๆ 6) ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม เป็นลำดับขั้นตอนที่นักเรียนใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมที่เริ่มตั้งแต่การศึกษาแนวคิดและขั้นตอนในการปฏิบัติ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การสร้างสรรค์ผลงานและการเพิ่มเติมในส่วนที่แสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์อย่างอิสระ 7) สิ่งที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม ได้แก่ คู่มือในการปฏิบัติกิจกรรม รูปภาพตัวอย่าง เศษวัสดุธรรมชาติและอุปกรณ์ในการสร้างผลงาน และ 8) การประเมินผลกิจกรรม เป็นตัวชี้วัดที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติของนักเรียน เช่น พฤติกรรมขณะปฏิบัติความสำเร็จของผลงานและความพึงพอใจ

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้

แบ่งเป็นผลการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและผลการประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

3.1 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 7 “ต คน ค ควาย/ภาพวัฒนธรรมไทย” มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับสูงสุด รองลงมาคือกิจกรรมที่ 4 “ไปเที่ยวทะเลกันใหม่/ภาพทิวทัศน์ทะเล”

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทั้ง 8 กิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82, S = 0.37$) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กิจกรรมที่ 1 “พบเธอที่จันทบุรี/ภาพผลไม้” ($\bar{X} = 4.87, S = 0.34$) รองลงมาคือกิจกรรมที่ 2 “เข้าวัดฟังธรรม/ภาพดอกไม้” และกิจกรรมที่ 8 “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน/ภาพวิถีชีวิตชนบทไทย” ($\bar{X} = 4.84, S = 0.37$) ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กิจกรรมที่ 5 “จับคู่ดูแลกัน/ภาพสัตว์” ($\bar{X} = 4.79, S = 0.41$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจของนักเรียนหลังทดลองใช้รูปแบบฯ (N=200)

กิจกรรมที่	กิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	$\bar{X}$	S	ระดับ
1	พบเธอที่จันทบุรี/ภาพผลไม้	4.87	0.34	มากที่สุด
2	เข้าวัดฟังธรรม/ภาพดอกไม้	4.84	0.37	มากที่สุด
3	ชนบทไทยไปบ้านปู่/ภาพทิวทัศน์นา	4.81	0.39	มากที่สุด
4	ไปเที่ยวทะเลกันใหม่/ภาพทิวทัศน์ทะเล	4.80	0.40	มากที่สุด
5	จับคู่ดูแลกัน/ภาพสัตว์	4.79	0.41	มากที่สุด
6	ออกพรรษามาอุบล/ภาพประติมากรรมไทย	4.81	0.39	มากที่สุด
7	ต คน ค ควาย/ภาพวัฒนธรรมไทย	4.81	0.39	มากที่สุด
8	หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน/ภาพวิถีชีวิตชนบทไทย	4.84	0.37	มากที่สุด
รวม		4.82	0.37	มากที่สุด

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูหลังทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ทั้ง 8 กิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, $S = 0.32$) และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมที่ 1 “พบเธอที่จันทบุรี/ ภาพผลไม้” ($\bar{X} = 4.88$, $S = 0.33$) ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ กิจกรรมที่ 3 “ชนบทไทยไปบ้านปู่/ภาพทิวทัศน์นา” และกิจกรรมที่ 8 “หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน/ภาพวิถีชีวิตชนบทไทย” ($\bar{X} = 4.83$, $S = 0.38$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของครูหลังทดลองใช้รูปแบบฯ (N=10)

กิจกรรมที่	กิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	$\bar{X}$	S	ระดับ
1	พบเธอที่จันทบุรี/ภาพผลไม้	4.88	0.33	มากที่สุด
2	เข้าวัดฟังธรรม/ภาพดอกไม้	4.84	0.37	มากที่สุด
3	ชนบทไทยไปบ้านปู่/ภาพทิวทัศน์นา	4.83	0.38	มากที่สุด
4	ไปเที่ยวทะเลกันไหม/ภาพทิวทัศน์ทะเล	4.84	0.37	มากที่สุด
5	จับคู่ดูแลกัน/ภาพสัตว์	4.85	0.36	มากที่สุด
6	ออกพรรษามอบลูก/ภาพประติมากรรมไทย	4.85	0.36	มากที่สุด
7	ต คน ค ควาย/ภาพวัฒนธรรมไทย	4.84	0.37	มากที่สุด
8	หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดิน/ภาพวิถีชีวิตชนบทไทย	4.83	0.38	มากที่สุด
รวม		4.85	0.32	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการเรียนการสอนหลัก ๆ มาจากการเน้นความรู้เชิงวิชาการมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนขาดทักษะการใช้ชีวิต การแก้ปัญหาและคิดวิเคราะห์ไม่เป็น ส่วนการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัตินั้น พบว่าปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ครูผู้สอนไม่สามารถออกแบบกิจกรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้ตามนโยบายของรัฐบาล และไม่ตอบสนองความต้องการของเด็กนักเรียนเนื่องจากขาดการมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมอธิบายได้ว่า การเรียนรู้ของนักเรียนในปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากมีแหล่งเรียนรู้สื่อและเทคโนโลยีสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุษวรรณ เชื้อชะเอม (2556:5) ที่ได้ศึกษาการ

พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความสามารถ ทาง การเขียนเชิงสร้างสรรค์รายวิชา ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กบินทร์บุรีพบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในเรื่องเนื้อหา วิธีสอน สื่อ การประเมินและการจัดระบบบทเรียนที่ดียังไม่ดีพอ ขาดการนำความรู้ ทักษะเดิมของนักเรียนไปสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ ครูขาดทักษะในการนำเข้าสู่บทเรียนให้น่าสนใจ และนักเรียนไม่คำนึงถึงมารยาทในการเขียนและมีความต้องการศึกษาวิธี จัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ ด้านนักเรียนพบว่ามีปัญหาด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังนั้นครูผู้สอนต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอน มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นที่ปรึกษาชี้แนะช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จสอดคล้อง กับแนวคิดของวิทยากร เชียงกูล (2559 : 140-141) ที่ได้เสนอแนวทางปฏิรูปหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมองของเด็กวัยต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปใช้งานได้ รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กได้รู้ รักการอ่านรู้วิธีการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ เรียนรู้คิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตและสังคมมากขึ้น เรียนรู้จักธรรมชาติ ของตนเอง เรื่องชุมชน สังคม รวมทั้งธรรมชาติสิ่งแวดล้อมหลักสูตรควรจัดให้เหมาะสม กับการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละขั้นตอน และเน้นให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดรวบยอด ที่สำคัญ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

2. รูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้น มัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้มี 8 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อแนวคิดของกิจกรรม 2) ภาพกิจกรรม 3) ความหมายของกิจกรรม 4) เวลาที่ใช้ในการทำ กิจกรรม 5) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม 6) ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม 7) สิ่งที่ใช้ในการปฏิบัติ กิจกรรม 8) การประเมินผลกิจกรรมส่วนรูปแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไว้ 8 กิจกรรม ดังนี้ 1) พบเธอที่จันทบุรี 2) เข้าวัดฟังธรรม 3) ชนบทไทย ไปบ้านปู่ 4) ไปเที่ยวทะเลกันมั้ย 5) จับคู่คู่แลกกัน 6) ออกพรรษามอบลูก 7) ห คน ค ควาย 8) หลังสู้ฟ้า หน้าสู้ดินอธิบายได้ว่า ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ควรพิจารณากิจกรรมที่เหมาะสม และสอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน โดยเน้นความคิดสร้างสรรค์ และการมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอนของกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Constructivist ที่ว่าการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียนที่เน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนสามารถคิดได้ตรงต่อได้อย่างสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถพึ่งพาตนเอง ได้ รู้จักร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ ช่วยพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม และนำความรู้ที่ได้ รับประทานในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ตามหลักการของทฤษฎีนี้ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง

ความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีมาก่อน นำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ และปรากฏการณ์ที่พบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างใหม่ทางสติปัญญา (Kemil1991: 126)สอดคล้องตามหลักการของการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหาการทำงานเป็นทีม สร้างเสริมคุณลักษณะค่านิยมที่ดีงามและความมีน้ำใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองตอบความสนใจความถนัดและความต้องการของผู้เรียนทุกคนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีประสบการณ์ตรงสร้างความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างมีความสุขและสอดคล้องกับผลการศึกษาของทัศนีย์ ทองไชย (2558:317) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เรียกว่า PHOSAI Model มีองค์ประกอบสำคัญ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการความรู้ 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการความรู้

3. รูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้น้อยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะกิจกรรมที่ 7 “ต คน ค ควาย/ภาพวัฒนธรรมไทย” มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับสูงสุด รองลงมาคือกิจกรรมที่ 4 “ไปเที่ยวทะเลกันไหม/ภาพทิวทัศน์ทะเล” ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นการสร้างแผนการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ศิลปกรรมจากเศษวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นการเรียนรู้จากวิถีชีวิตจริงของท้องถิ่น อีกทั้งยังสนองตอบนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนแนวทางการปฏิรูปการศึกษา คือการปรับลดเวลาเรียนของเด็กให้น้อยลงเป็นการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐานพิจารณาปรับลดเวลาเรียนของบางรายวิชาให้น้อยลงแต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาวิชาหลักที่เด็กควรเรียนรู้ รูปแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ จึงนับได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สอดคล้อง เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของบุษวรรณ เชื้อชะเอม (2556:5) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความสามารถ ทางภาษาเขียนเชิงสร้างสรรค์รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กบินทร์บุรีพบว่า ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบอยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนและครู หลังทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ทั้ง 8 กิจกรรม โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เนื่องจากการออกแบบกิจกรรมตามรูปแบบมาจากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการเรียนรู้โดยนำวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นและมืออยู่จริงในชีวิตประจำวันมาประกอบการออกแบบและพัฒนารูปแบบตามขั้นตอนการวิจัย โดยได้รับการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งก่อนนำไปทดลองใช้ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือการใช้ และประชุมชี้แจงแนวทางการใช้รูปแบบแก่ผู้นำไปใช้ ทำให้ครู นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงประโยชน์และการนำไปใช้ นำไปสู่ความพึงพอใจหลังการทดลองใช้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของมนัสนันท์ ศรีสาพันธ์ (2555:3) ที่ศึกษาการสร้างและการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สารที่ 3 สารและสมบัติของสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความ พึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลการศึกษาของวสนันท์ หมวดเอียด (2558:5) ที่ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล ๓ (โศภนพิทยาคูณานุสรณ์) พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้เรื่อง สารในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กระบวนการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในการเพิ่มเวลารู้แก่นักเรียนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้

1.3 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่านักเรียนมีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ในท้องถิ่น ดังนั้นควรจัดให้มีเวทีเผยแพร่ผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการองค์ความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) เปิดโอกาสให้นักเรียน และชุมชนได้นำเสนอผลงานและวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้
สมรุศ หรุจันทร, ศิริเพ็ญ อัดไพบูลย์, ศักดิ์ชาย สิกขา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการนำรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้ไปปฏิบัติ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา : กรณีการสร้างงานศิลปกรรมจากวัสดุธรรมชาติเหลือใช้

เอกสารอ้างอิง

ทัศนีย์ ทองไชย. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการจัดการความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา.วารสารวิชาการ Veridian E-Journal.7, 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2557) : 317-334.

บุษวรรณ เชื้อชะเอม. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กบินทร์บุรี. ปราจีนบุรี : โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กบินทร์บุรี, 2556.

มนัสนันท์ ศรีสาพันธ์. การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้วงจรการเรียนรู้ 5E สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

วสนันท์ หมดเดียด. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสืบเสาะหาความรู้สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล ๓ (โสภณพิทยาคูณานุสรณ์). สงขลา : โรงเรียนเทศบาล ๓ (โสภณพิทยาคูณานุสรณ์), 2558.

วิทยากร เชียงกุล. สถานะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร”.กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์, 2559.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558 : 1-2.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานประจำปี ๒๕๕๔ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2555.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง
ศึกษาธิการ.

คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. นนทบุรี : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2558.

Kemil. “Constructivism and Beginning Arithmetic”. *Teaching and Learning
Mathematics in the 1990s*. National Council of Teacher of Mathematics,
1991.